

Saprašanās memorands

starp

Latvijas Republikas Tieslietu ministriju

un

Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes Tieslietu ministriju un Iekšlietu ministriju

par sadarbību tieslietu jomā

Latvijas Republikas Tieslietu ministrija un Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes Tieslietu ministrija un Iekšlietu ministrija (turpmāk — “Dalībnieki”),

ņemot vērā Dalībnieku stingro apņemšanos stiprināt cilvēktiesību veicināšanu, aizsardzību un īstenošanu,

vēloties veicināt draudzīgas attiecības, ievērojot demokrātijas, cilvēktiesību, tiesiskuma un vienlīdzības principus,

vēloties uzlabot efektīvu sadarbību krimināltiesību un civiltiesību jomā, kuras pamatā ir savstarpējas cieņas, ciešas partnerības un ciešu iedzīvotāju savstarpējo kontaktu principi,

vēloties maksimāli palielināt ieslodzīto personu nodošanas efektivitāti, atbalstot resocializāciju un aizsargājot mūsu sabiedrību,

vēloties saskaņot turpmākās darbības, lai sasniegtu labākos rezultātus Ukrainas tieslietu sistēmas reformā un atveseļošanā,

vēloties sadarboties gan divpusēji, gan ar daudzpusējo institūciju starpniecību, tostarp Eiropas Padomē un Apvienoto Nāciju Organizācijā, lai nodrošinātu, ka starptautiskie mehānismi joprojām spēj risināt mūsdienu izaicinājumus,

IR VIENOJUŠĀS par turpinājumā norādīto:

1. punkts. Vispārējie noteikumi

Šis Saprašanās memorands (turpmāk — “Memorands”) nodrošina izpratni par sadarbības veidiem tieslietu jomā starp Dalībniekiem.

Šis Memorands neskar sadarbību, kas izriet no nolīgumu noteikumiem, piemērojamajiem valstu un starptautiskajiem tiesību aktiem, savstarpējības principiem vai jebkura cita piemērojamā mehānisma vai prakses.

Šis Memorands neskar Latvijas Republikas saistības, kas izriet no tās dalības Eiropas Savienībā.

Šis Memorands neskar Dalībnieku saistības, kas izriet no Tirdzniecības un sadarbības nolīguma starp Eiropas Savienību un Eiropas Atomenerģijas kopienu, no vienas puses, un Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienoto Karalisti, no otras puses (turpmāk — “Tirdzniecības un sadarbības nolīgums”). Šis Memorands ir paredzēts, lai papildinātu Tirdzniecības un sadarbības nolīgumu un atbalstītu efektīvāku Dalībnieku divpusējo sadarbību tieslietu jomā. Šis Memorands ir paredzēts, lai papildinātu Tirdzniecības un sadarbības nolīgumu un atbalstītu efektīvāku Dalībnieku divpusējo sadarbību tieslietu jomā.

Šis Memorands neizslēdz un neskar turpmāku sadarbību jautājumos, uz kuriem attiecas šis Memorands, tostarp, ja nepieciešams, diskusijas un juridisku instrumentu izstrādi starp Dalībniekiem.

Sadarbība saskaņā ar šo Memorandu tiks īstenota saskaņā ar piemērojamajiem valstu un starptautiskajiem tiesību aktiem, politiku un procesiem.

2. punkts. *Sadarbības jomas*

Dalībnieki uzsver sadarbības nozīmīgumu tieslietu jomā, jo īpaši cietušo aizsardzībā, likumpārkāpēju uzraudzībā, pārrobežu noziedzības apkarošanā, drošības un labklājības veicināšanā, kā arī tiesvedības rezultātu uzlabošanā ģimenēm un bērniem abās valstīs. Tādēļ Dalībnieki pauž kopīgu apņemšanos stiprināt sadarbību tieslietu jomā savu iedzīvotāju labā.

3. punkts. *Cilvēktiesību aizsardzība un veicināšana*

Dalībnieki vēlas uzsvērt savu apņemšanos ievērot, aizsargāt un nodrošināt cilvēktiesības, kā arī turpmāk veicināt demokrātiskos principus un vērtības.

4. punkts. *Notiesāto personu nodošana*

Dalībnieki nodrošinās efektīvu ieslodzīto personu nodošanas kārtību saskaņā ar starptautisko tiesību prasībām, tostarp Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūru, un valstu tiesību aktiem, lai maksimāli sekmētu notiesāto personu atgriešanos viņu pilsonības valstī, nodrošinātu labāku resocializāciju, uzraudzību un atbrīvošanas vadību, tādējādi samazinot atkārtotu likumpārkāpumu izdarīšanas risku, veicinot likumpārkāpēju nākotnes iespējas un labāk aizsargājot sabiedrību, kurā viņi tiks atbrīvoti.

Šim nolūkam Dalībnieki atbilstīgi savai kompetencei apņemas ar visiem piemērotiem līdzekļiem novērst šķēršļus un veicināt efektīvu ieslodzīto personu nodošanu.

Dalībnieki izveidos “zaļo koridoru” ieslodzīto personu nodošanai, saņemtos pieteikumus izskatot prioritāri un bez nepamatotas kavēšanās. Lai to paveiktu, Dalībnieki apņemas:

- ja tiek sniegta piekrišana nodošanai – pieņemt lēmumu un noteikt nodošanas nosacījumus 90 dienu laikā pēc pieteikuma saņemšanas;
- ja piekrišana nodošanai netiek sniegta – pieņemt lēmumu un vajadzības gadījumā (kā arī saskaņā ar valsts tiesību aktiem) norādīt atteikuma iemeslus 90 dienu laikā pēc pieteikuma saņemšanas;
- ja par nodošanu ir panākta vienošanās – vienoties par praktisko kārtību personas fiziskai nodošanai 30 dienu laikā pēc paziņojuma par lēmumu apstiprināt nodošanu;
- nodot notiesāto personu 60 dienu laikā pēc vienošanās par praktisko kārtību, ievērojot operatīvos, drošības, medicīniskos vai citus loģistikas apsvērumus;
- savlaicīgi informēt otru Dalībnieku par jebkādiem kavējumiem, kas rodas kādā no nodošanas procesa posmiem, norādot kavējuma iemeslus un, ja iespējams, provizorisko termiņu tā novēršanai;
- nodrošināt, ka nodošanas pieteikumam tiek pievienota informācija par ģimenes saitēm vai cita attiecīga informācija, lai atvieglotu lēmuma pieņemšanu un pamatotu nodošanu;

- veicināt skaidrāku un konsekventāku izpratni par ECT judikatūru attiecībā uz nosacītas pirmstermiņa atbrīvošanas ietekmi, pieņemot lēmumus par ārvalstu tiesu nolēmumu atzīšanu un izpildi Dalībnieku valstīs.

Dalībnieki izveidos un uzturēs efektīvus saziņas mehānismus. Lai to paveiktu, Dalībnieki:

- norīkos vienotos kontaktpunktus lietu apspriešanai un tālākai virzīšanai, kā arī izveidos konsultāciju mehānismu gadījumiem, ja rodas jautājumi, kas varētu kavēt efektīvu sadarbību;
- visur, kur vien iespējams, izmantos digitālos sadarbības līdzekļus, izmantojot e-pastu, lai atvieglotu notiesāto personu nodošanu piemērojamo valstu un starptautisko tiesību aktu ietvaros;
- apmainīsies ar informāciju par attiecīgajiem lēmumu pieņemšanas kritērijiem un attiecīgajiem tiesību aktiem, kā arī nodrošinās, ka par jebkādām izmaiņām tajos tiek savlaicīgi un pienācīgi paziņots otram Dalībniekam;
- pārskatīs iepriekšminēto procesu divus gadus pēc šī Memoranda parakstīšanas un turpmāk reizi piecos gados, lai nodrošinātu, ka procesi un saziņa joprojām ir pēc iespējas efektīvāki, un veiktu pasākumus turpmāko šķēršļu novēršanai vai labošanai.

5. punkts. *Sadarbība civiltiesību jomā*

Dalībnieki vēlreiz apliecina konstruktīvas sadarbības nozīmi civiltiesību jomā. Viņi darīs visu iespējamo, lai stiprinātu un uzlabotu esošo sadarbību civillietās un jo īpaši pārobežu ģimenes lietās, lai nodrošinātu tiesisko noteiktību un uzlabotu tiesvedības rezultātus iedzīvotājiem, ģimenēm un bērniem, tostarp nodrošinot bērna interešu ievērošanas principa aizsardzību attiecīgajos strīdos. Dalībnieki arī atzīst, cik svarīgi ir strādāt, lai uzlabotu pārobežu aizsardzību personām, kas cietušas no vardarbības ģimenē, un citām neaizsargātām personām, tostarp izmantojot civiltiesiskos mehānismus un daudzpusēju institūciju darbu.

6. punkts. *Atbalsts Ukrainas tieslietu reformām*

Dalībnieki apliecina savu stingro un nemainīgo atbalstu Ukrainai. Viņi:

- regulāri apmainīsies ar informāciju un konsultēsies par pašreizējām un plānotajām iniciatīvām, identificējot sadarbības iespējas un novēršot darbību dublēšanos;
- centīsies sadarboties esošajos un turpmākajos projektos vai iniciatīvās ar mērķi sniegt pastiprinātu un koordinētu atbalstu Ukrainai.

7. punkts. *Savstarpējā tiesiskā palīdzība*

Dalībnieki vēlreiz apliecina savu kopīgo apņemšanos vajadzības gadījumā izpētīt un īstenot taustāmus uzlabojumus sadarbībā savstarpējās tiesiskās palīdzības jomā, lai stiprinātu savu kolektīvo spēju sniegt savstarpēju atbalstu efektīvā kriminālprocesu risināšanā.

Dalībnieki apņemas apmainīties ar informāciju un veicināt izpratni par savu attiecīgo valstu politiku, prasībām un praksi attiecībā uz videokonferenču izmantošanu savstarpējā tiesiskajā palīdzībā, lai vajadzības gadījumā sekmētu savstarpēju izpratni lūgumu izpildē.

8. punkts. *Sadarbības veidi*

Dalībnieki var īstenot šajā Memorandā paredzēto sadarbību, tostarp šādos veidos:

- apmainoties ar informāciju, tostarp par krimināltiesībām, civillietu tiesu praksi un tieslietu sistēmas reformām, piemēram, mākslīgā intelekta izmantošanu attiecīgajās valstīs;
- apmainoties ar viedokļiem par pasākumiem, kurus varētu ieviest, lai veicinātu sadarbību tieslietu jomā starp attiecīgajām valstīm;
- organizējot sanāksmes un ekspertu un cita personāla apmaiņu;
- rīkojot kopīgas mācības, seminārus un konferences.

9. punkts. *Palīdzība cietušajiem*

Dalībnieki apņemas veikt atbilstīgus pasākumus saskaņā ar piemērojamajiem valstu un starptautiskajiem tiesību aktiem, lai sniegtu palīdzību noziegumos cietušajiem, viņu ģimenēm un lieciniekiem savā jurisdikcijā neatkarīgi no viņu pilsonības, jo īpaši attiecībā uz kriminālprocesa norisi. Turklāt abi Dalībnieki apņemas pēc pieprasījuma dalīties ar labāko praksi saistībā ar pieejām palīdzības sniegšanā cietušajiem attiecīgajās valstīs un to nacionālajā tiesiskajā regulējumā.

10. punkts. *Organizēšana un izmaksas*

Dalībnieki sedz savas izmaksas, kas saistītas ar sadarbības pasākumu īstenošanu un izriet tieši no šī Memoranda.

Nevienu Memoranda noteikumu nevar interpretēt tādā veidā, kas Dalībniekiem paredz finansiālas saistības.

Par visiem jautājumiem, kas attiecas uz sadarbības organizēšanu un jebkādam ārkārtas izmaksām, kas Dalībniekiem rodas šī Memoranda īstenošanas rezultātā, tiek nolemts iepriekš savstarpēju konsultāciju ceļā.

11. punkts. *Konsultācijas*

Dalībnieki var organizēt ekspertu sanāksmes abu kopīgi noteiktā laikā, tostarp izmantojot elektroniskos saziņas līdzekļus, lai veicinātu pēc iespējas efektīvāku sadarbību jomās, uz kurām attiecas šis Memorands, un īstenotu labākos praktiskos pasākumus šīs sadarbības veicināšanai. Lai īstenotu un nodrošinātu šī Memoranda darbību, Dalībnieki var sazināties tiešā ceļā.

12. punkts. *Strīdu risināšana*

Dalībnieki apņemas visus strīdus par šī Memoranda interpretāciju un piemērošanu risināt, labticīgi uzsākot konsultācijas ar mērķi panākt kopīgi noteiktu risinājumu.

13. punkts. *Spēkā esamība, grozījumi un izbeigšana*

Šis Memorands stājas spēkā tā parakstīšanas dienā, kad to parakstījuši abi Dalībnieki, un ir noslēgts uz nenoteiktu laiku.

Dalībnieki var jebkurā laikā grozīt šo Memorandu, par to savstarpēji vienojoties rakstveidā.

Katrs Dalībnieks var jebkurā laikā informēt otru Dalībnieku, nosūtot rakstisku paziņojumu par vēlmi izbeigt šī Memoranda piemērošanu. Šādā gadījumā Memoranda darbība tiek izbeigta tā mēneša pēdējā dienā, kas kalendārā aprit pēc mēneša, kurā otrs Dalībnieks ir saņēmis rakstisko paziņojumu.

14. punkts. *Noslēguma noteikumi*

Šis Memorands atspoguļo Dalībnieku izpratni un nav juridiski saistošs nolīgums.

Nekas šajā Memorandā nevar tikt interpretēts kā tāds, kas rada vai piešķir tiesības, privilēģijas vai priekšrocības, vai uzliek juridiskas saistības jebkurai privātai vai publiskai personai vai dalībniekam.

Iepriekšminētais Memoranda teksts apliecina Latvijas Republikas Tieslietu ministrijas un Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes Tieslietu ministrijas un Iekšlietu ministrijas panākto izpratni Memorandā minētajos jautājumos.

Parakstīts divos eksemplāros (vieta) 20 ____ . ____ . _____ latviešu un angļu valodā, un abām teksta versijām ir vienlīdzīgs juridiskais spēks.

Latvijas Republikas
Tieslietu ministrijas vārdā:

Lielbritānijas un Ziemeļīrijas
Apvienotās Karalistes
Tieslietu ministrijas vārdā:

Lielbritānijas un Ziemeļīrijas
Apvienotās Karalistes
Iekšlietu ministrijas vārdā:

.....

.....

.....